

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY

Nr. 8

SIERPIEŃ 1930

ROK V.

POŁOŻENIE GOSPODARCZE W LIPCU 1930 R.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Zaznaczające się od pewnego czasu zahamowanie spadku produkcji i obrotów wystąpiło w miesiącu sprawozdawczym z większą wyrazistością.

Na rynku pieniężnym zaznaczyło się dalsze upłynnienie oraz zwiększenie rezerw gotówkowych, a to pomimo chwilowego wzrostu zapotrzebowania pieniądza w związku ze żniwami. Ilość protestów wykazała w lipcu ponowny spadek przy równoczesnym zmniejszeniu w niektórych okręgach kraju ilości upadłości i nadzorów sądowych.

Banki państwowe zwiększyły wydatnie w lipcu swe operacje kredytowe. Suma bowiem kredytów gotówkowych obu banków państwowych zwiększyła się w miesiącu sprawozdawczym o blisko 50 milionów złotych.

Położenie rolnictwa, jak zresztą na całym świecie, nie doznało w lipcu poprawy, a to w pierwszym rzędzie wobec pojawienia się na rynku zbóż nowego zbioru, co spowodowało osłabienie cen. Zmobilizowane znaczne kredyty rejestrowe na zastaw zboża przyczynią się niewątpliwie do powstrzymania nadmiernej podaży.

Wytwórczość górnico - hutnicza wykazała w lipcu znaczny wzrost. Wydobycie węgla zwiększyło się o blisko 400 tys. tonn zarówno wsku-

tek wzrostu eksportu jak i zapotrzebowania na rynku wewnętrznym. Wydobycie ropy naftowej utrzymało się na poprzednim poziomie przy jednoczesnym zwiększeniu się produkcji rafinerji.

Produkcja hut żelaznych wzrosła znacznie w porównaniu z czerwcem, osiągając dla walcowni i stalowni poziom z odpowiedniego miesiąca ub. r. Wzrost ten wywołany został zwiększeniem zamówień tak handlu hurtowego jak i przemysłu metalowo - maszynowego.

W przemyśle włókienniczym stan zatrudnienia wykazał lekką poprawę. Obroty wyrobami włókienniczymi były niewielkie wobec zakończenia sezonu letniego, podczas gdy sezon zimowy w handlu jeszcze nie jest w pełni. Zastój panował również w branży konfekcyjno-bieliznianej, w garbarstwie i w branży obuwniczej.

Przemysł metalowo - maszynowy odczuł w lipcu pewną poprawę zbytu, zwłaszcza w dziale maszyn rolniczych, których sprzedaż dorównała w niektórych okręgach obrotem zesłorocznym.

Położenie przemysłu drzewnego nie wykazuje poprawy. W dziale przemysłu spożywczego zaznaczył się dalszy wzrost spożycia cukru, które przekroczyło poziom zesłoroczny, w innych gałęziach natomiast sytuacja pozostała bez zmiany.

W handlu wewnętrznym sytuacja finansowa nie wykazała poprawy, obroty zaś jak zwykle w porze letniej były niewielkie. Bilans handlu zagranicznego, po przejściowym załamaniu się

w czerwcu, wykazał znów w lipcu saldo dodatnie dzięki znacznemu wzrostowi wywozu przy jednoczesnym zwiększeniu przywozu.

Ilość bezrobotnych spadała w dalszym ciągu, zmniejszając się w ciągu lipca o blisko 13 tys. Równocześnie zmniejszyła się o przeszło 15 tys. liczba robotników nie pracujących w ciągu całego tygodnia.

RYNEK PIENIĘŻNY

Pieniądz i kredyt. Na międzynarodowych rynkach pieniężnych nie zaszły w miesiącu lipcu żadne poważniejsze zmiany. Zniżkowy ruch stóp dyskontowych uległ zahamowaniu; jedynie Bank Belgijski obniżył z końcem lipca stopę z 3% do 2½%, dostosowując ją tym sposobem do poziomu stopy w Paryżu. Rynki pieniężne są nadal przesycone pieniądzem krótkoterminowym. Na giełdach jednak panowały znowu nastroje pesymistyczne i niechęć do zawierania poważniejszych transakcyj, co spowodowało znaczne ograniczenie obrotów. Na giełdzie nowojorskiej, po przejściowej poprawie w pierwszej połowie lipca nastąpiło ogólne osłabienie kursów. Tendencja zniżkowa zapanowała również w Paryżu, Berlinie i Londynie, obejmując zarówno papiery dywidendowe, jak i procentowe.

Położenie rynku pieniężnego w Polsce kształtowało się dość niejednolicie, ale naogół wykazuje dalszą poprawę. W okręgach przemysłowych nastąpiła poprawa wypłacalności przy zniżkowej tendencji na prywatnym rynku dyskontowym. Natomiast w niektórych okręgach rolniczych zaznaczyło się silne zapotrzebowanie gotówki w związku z wcześnie rozpoczętymi żniwami i przypadającymi w tym czasie płatnościami rat amortyzacyjnych od pożyczek długoterminowych; wskutek tego wypłacalność przejściowo pogorszyła się.

W okręgu łódzkim i bielskim suma zaprotestowanych w lipcu weksli nieznacznie spadła, przy czym zmniejszyła się również liczba upadłości i nadzorów sądowych. O spadku protestów donoszą nam również nasze Oddziały w Wilnie, Tarnowie, Włocławku i inne. W Banku Polskim odsetek weksli zaprotestowanych w stosunku do płatnych obniżył się w dalszym ciągu, wynosząc w lipcu 5.29% wobec 5.35% w czerwcu i 6.07% w maju. Suma weksli zaprotestowanych w Banku Polskim wynosi 11.0 milj. wobec 12.8 milj. w czerwcu, przy czym na poszczególne gałęzie przypada procentowo (w nawiasach dane za czerwiec r. b.): rolnictwo — 10.03% (12.30), włókiennictwo — 33.60% (37.50), branża metalowa — 7.08% (5.91), skórzana — 3.37% (3.38), drzewna — 3.77% (3.11), inne — 42.15% (37.80).

Stan rachunków Banku Polskiego w lipcu wykazał dalszy wzrost zapasu złota, który na koniec tego miesiąca wyniósł 703.2 milj. zł. Wa-

luty i dewizy zmniejszyły się o 21 milj. zł. do sumy 332.5 milj. zł. Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosił na koniec lipca 44.98½ (14.98% ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo-walutowe 59.16% (19.16% ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosiło 53.23%. Całkowity obieg pieniężny wzrósł w lipcu o 4.6 milj. do kwoty 1.543.6 milj., z czego na banknoty przypada 1.321 milj., bilety państwowe — 4.3 milj., bilon — 218.3 milj. Portfel wekslowy Banku, który od szeregu miesięcy (z wyjątkiem maja) kurczył się, wykazał w lipcu poważny wzrost o 29.3 milj., osiągając sumę 610.7 milj. zł. Również wzrosły pożyczki lombardowe o 1.4 milj. Na uwagę zasługuje wzrost rachunków żyrowych: państwowe podniosły się o 5.3 milj. do kwoty 84.6 milj., prywatne o 31 do 128.8 milj. zł.

Działalność Banku Polskiego uwzględnia w coraz szerszej mierze potrzeby rolnictwa; otwarcie rejestrowych kredytów zastawowych w wysokości 100 milj. zł. na rok bieżący przyczyni się niewątpliwie do poprawy sytuacji na rynku zbożowym w okresie późniejszym. Do końca lipca kredyt ten został rozprowadzony pomiędzy banki rozdzielcze w wysokości 51 milj. zł.

W bankach prywatnych wysoki stan rezerw gotówkowych utrzymuje się nadal. Suma wkładów terminowych w bankach związkowych wzrosła w czerwcu o dalsze 10 milionów złotych, podczas gdy suma udzielonych kredytów uległa dość silnej niższe.

Kasy oszczędności wykazują również silny wpływ wkładów. Wkłady oszczędnościowe w P. K. O. osiągnęły na 1 sierpnia 196.512 tys. zł. wobec 187.796 tys. zł., w miesiącu poprzednim, co stanowi wzrost o przeszło 8 milj. złotych.

W komunalnych kasach oszczędności przyrost wkładów jest również silny; za pierwsze 6 miesięcy r. b. wzrosły wkłady oszczędnościowe w tych instytucjach o blisko 80 milionów złotych.

Banki państwowe zwiększyły w dalszym ciągu swą działalność kredytową. Kredyty gotówkowe Banku Gospodarstwa Krajowego i Państwowego Banku Rolnego zwiększyły się w miesiącu sprawozdawczym o 49.2 miliony złotych osiągając sumę 1,248.7 milj. zł. W szczególności pożyczki gotówkowe (łącznie z kredytami budowlanymi) Banku Gospodarstwa Krajowego wzrosły o 32.0 milj. zł. do 948.5 milj. zł., pożyczki zaś Państwowego Banku Rolnego (bez funduszy administrowanych) o 17.2 milj. zł. do 300.2 milj. zł.

Kredyty emisyjne obu banków wzrosły o 6.1 milj. zł. do kwoty 994.6 milj. zł. a mianowicie pożyczki emisyjne B. G. K. o 1.5 milj. zł. do 706.2 milj. zł. i P. B. R. o 4.6 milj. zł. do 288.4 milj. zł.

Wkłady w Banku Gospodarstwa Krajowego zmniejszyły się w lipcu o 1.7 milj. zł., wzrosły natomiast sumy lokat w dziale operacyj z Skarbem Państwa o 22.1 milj. zł. W Państw. Banku Rolnym wkłady zmniejszyły się o 2.4 milj. zł.

Dewizy. Obroty dewizami. na giełdzie warszawskiej wzrosły w lipcu do 48.6 milj. zł. wobec 36.4 milj. zł. w czerwcu. Kursy wykazywały bardzo słabe wahania przy lekkiej tendencji zwykłej.

Oficjalny kurs dolara podniósł się w miesiącu sprawozdawczym z 8.88½ do 8.89¼, podczas gdy czek na Nowy York uległ spadkowi, obniżając się z 8.909 do 8.899. Kurs dolara w obrotach pozabankowych utrzymał się prawie na niezmiennym poziomie 8.88 — 8.89. Obroty banknotami wobec osłabienia ruchu turystycznego spadły do 2.2 milj. zł. wobec 4.8 milj. zł. w miesiącu ubiegłym.

Papiery wartościowe. Obroty papierami procentowymi wykazały w lipcu lekki wzrost do 6.1 milj. zł. wobec 5.2 milj. w czerwcu i 5.5 milj. zł. w lipcu r. ub. Wzrost ten zaznaczył się w równym stopniu zarówno w dziale papierów państwowych jak i listów zastawnych i obligacyj. Kursy wykazały naogół nieznaczne wahania, wzmacniając się przejściowo w połowie miesiąca.

Notowania listów zastawnych i obligacyj banków państwowych pozostały bez zmian. Na giełdach prowincjonalnych obroty utrzymują się nadal na niskim poziomie, kursy zaś mało odbiegały od notowań giełdy stołecznej.

Obroty *akcjami* na giełdzie warszawskiej uległy w lipcu ponownej niższe, osiągając 0.9 milj. zł. wobec 1.3 milj. zł. w miesiącu poprzednim. Kursy akcji kształtowały się naogół niżkowo za wyjątkiem kilku papierów w grupie metalurgicznej (Lilpop, Ostrowiec i Parowozy) oraz bankowej (Bank Zachodni).

Budżet Państwa. Dochody budżetowe Państwa wynosiły w lipcu 241,9 milj. zł., wzrosły więc w porównaniu z miesiącem poprzednim o 25,8 milj. zł. Wzrost ten nastąpił dzięki zwiększeniu się wpływów ze wszystkich źródeł: z danin publicznych o 6,7 milj. zł., ceł o 4 milj. zł., monopoli o 7,7 milj. zł., przedsiębiorstw państwowych o 3,6 milj. zł. oraz z pozostałych źródeł o 3,8 milj. zł. Wskutek tego, że w okresie sprawozdawczym wzrosły również wydatki państwowe do 241, 2 milj. zł. (215,6 milj. zł. w czerwcu), nadwyżka dochodów nad wydatkami osiągnęła 0,7 milj. zł. W porównaniu z lipcem r. ub., gdy dochody wynosiły 251,8 milj. zł., stanowi to spadek dochodów w b. r. o 10,9 milj. zł. Spadły również w r. b. w porównaniu z powyższym miesiącem r. ub. — wydatki o 9,8 milj. zł. Od początku okresu budżetowego w r. b.

(kwiecień — lipiec) dochody państwowe wynosiły 925,2 milj. zł., wydatki zaś 921,8 milj. zł., wobec 980,6 milj. zł. względnie 969 milj. zł. w tymże czasie roku ubiegłego.

ROLNICTWO

Ubiegły miesiąc upłynął na rynkach międzynarodowych pod znakiem wyczekiwania na wyniki tegorocznych zbiorów. Pod wpływem radykalnych przejść od suszy do ulewnych deszczów przewidywania zmieniały się prawie z dnia na dzień, potęgując dezorientację rynków. Na skutek powyższego jak również wobec istnienia nadal znacznych zapasów, które ostatecznie zmniejszyłyby w silnym stopniu znaczenie ewentualnych niedoborów poszczególnych zbóż w niektórych krajach, na rynkach światowych dokonywano niewielkich obrotów przy niejednorodnej tendencji cen.

Podkreślić jednak wypada, że podczas gdy w roku ubiegłym rolnictwo wkraczało w nowy okres gospodarczy zupełnie nieprzygotowane do kryzysu, w roku bieżącym wszystkie niemal kraje przedsięwzięły szereg środków w celu doraźnego polepszenia położenia rolnictwa z jednej strony, a usprawnienia handlu zbożowego z drugiej. Ostatnio wysiłki zdążające do poprawy warunków produkcji rolnej zostały przeniesione na teren międzynarodowy i należy mieć nadzieję, że współpraca poszczególnych państw, która będzie stanowiła przedmiot zwołanej do Warszawy z inicjatywy Rządu Polskiego Konferencji Ministrów Rolnictwa, doprowadzi nareszcie do pewnej poprawy na międzynarodowym rynku zbożowym.

Ziemiopłody. Zboża. W Polsce, pod wpływem pojawienia się na rynku w drugiej połowie miesiąca zbóż nowego zbioru, nastąpiło załamanie się cen, w pierwszym rzędzie w odniesieniu do pszenicy. Ceny żyta uległy stosunkowo słabszej niższe, jęczmień był nadal w zanedbaniu, podczas gdy dla owsa ceny nieco się wzmocniły, a to wobec gorszego urodzaju zarówno w Polsce jak i zagranicą oraz silniejszego zapotrzebowania pasz.

Obroty zbożem były niewielkie, gdyż kupcy powstrzymywali się od kupna — licząc się z możliwością dalszego spadku cen po zupełnym zakończeniu zbiorów oraz wobec istnienia wciąż zapasów zbóż zeszłorocznych.

Wywóz z Polski uległ w czerwcu dalszej niższe, a to przede wszystkim na skutek zmniejszenia eksportu żyta i jęczmienia. Wywóz pszenicy i owsa natomiast wykazał pewien wzrost. Za pierwsze 11 miesięcy b. r. gospodarczego (sierpień 1929 — czerwiec 1930) bilans handlu zbożami przedstawia się jak następuje (w tonach):

	Przywóz		Wywóz	
	1929/30	1928/29	1929/30	1928/29
Pszennica	11.083	65.030	11.929	1.353
Żyto	806	17.926	300.142	31.426
Jęczmień	112	1.805	256.880	173.386
Owies	2.963	14.621	75.328	3.579
Mąka pszenna	1.490	1.166	6.639	1.006
„ żytnia	—	—	9.644	2.577

Rośliny strączkowe. Wywóz grochu wykazał w czerwcu dalszy spadek, obniżając się w porównaniu z miesiącem poprzednim, blisko trzykrotnie, a mianowicie do 1.080 tonn wartości 369 tys. zł. wobec 3.027 tonn wartości 1.209 tys. zł. w maju. Wywóz fasoli uległ również znacznemu spadkowi, obniżając się do 399 tonn wartości 215 tys. zł. wobec 765 tonn wartości 426 tys. zł. w maju.

Inwentarz żywy. Krajowe targi bydła w lipcu miały przebieg naogół spokojny. Spędy wykazywały, w porównaniu z miesiącem poprzednim, lekki spadek, co się odbiło na cenach, które zwyżkowały, odzyskując poziom z początku miesiąca poprzedniego.

Wywóz bydła utrzymał się na poziomie z miesiąca poprzedniego, osiągając 1.673 szt. wartości 877 tys. złotych wobec 1.687 szt. wartości 1.155 tys. zł. w maju.

Za pierwsze półrocze b. r. wywieziono jednak z Polski znacznie więcej bydła niż w roku ub., a mianowicie 22.335 szt. wartości 13.327 tys. zł. wobec 5.259 szt. wartości 4.421 tys. zł. w tymże okresie 1929 roku.

Na rynkach trzody chlewnej spędy nieco się zwiększyły, zwłaszcza w drugiej połowie miesiąca. Ceny zwyżkowały, nie odzyskując jednak poziomu z początku czerwca.

Dowozy trzody polskiej na rynki zagraniczne wykazały w lipcu dalszy wzrost zwłaszcza na rynek Praski, gdzie przekroczyły 6 tys. szt. tygodniowo za wyjątkiem ostatniego tygodnia, gdy spadły do blisko 4 tys. Na rynku wiedeńskim utrzymały się dowozy na poziomie przeszło 6 tys. szt. tygodniowo. Ceny na rynku wiedeńskim wykazały pewną poprawę. W Pradze natomiast pod wpływem zwiększonych dowozów, ceny uzyskiwane za nierogaciznę polską pogorszyły się dość znacznie zwłaszcza w ostatnim tygodniu lipca.

Wywóz nierogacizny z Polski wzrósł znacznie w czerwcu osiągając 52.083 szt. wartości 9.979 tys. zł. wobec 39.308 szt. w maju.

Za pierwsze 6 miesięcy b. r. wywieziono ogółem z Polski 309.897 szt. wartości 63.490 tys. zł. wobec 494.246 szt. wartości 89.070 tys. zł. w tymże okresie r. ub.

Masło i jaja. Pod wpływem długotrwałego okresu suszy sytuacja na zagranicznych rynkach masła przedstawiała się na początku lipca stosunkowo pomyślnie i zapotrzebowanie masła

wyższych gatunków było dobre. Pod wpływem jednak zwiększającej się podaży, a przy bardzo słabej konsumpcji, ceny uległy pod koniec miesiąca załamaniu.

W kraju tendencja dla cen była słaba, podaż znacznie przewyższała zapotrzebowanie. Eksport masła polskiego napotyka jednak dotychczas na znaczne trudności.

Wywóz masła z Polski poprawił się w czerwcu, osiągając 1.125 tonn wartości 5.232 tys. zł., wobec 742 tonn wartości 3.638 tys. zł. w maju. Za pierwsze półrocze b. r. wywóz masła osiągnął 4.662 tonn wartości 24.143 tys. zł. był więc nieco mniejszy niż w tymże okresie roku ubiegłego, gdy wynosił 5.536 tonn wartości 32.479 tys. zł.

Na zagranicznych rynkach jajczarskich pewna poprawa, która zaznaczyła się w końcu ubiegłego miesiąca, ustąpiła miejsca ponownemu spadkowi cen. Popyt na jaja jest nadal niewielki przy stosunkowo dużej podaży.

Na rynku polskim tendencja słaba, dowozy dostateczne przy małym zapotrzebowaniu. Na rynku dużo towaru przetrzymanego, dla którego trudno jest znaleźć odbiorców.

Wywóz jaj zmniejszył się dość znacznie w porównaniu z miesiącem poprzednim, osiągając 5.580 tonn wartości 13.377 tys. wobec 8.339 tonn wartości 17.717 tys. zł. w maju.

Za pierwsze półrocze r. b., jednak, wywieziono więcej niż w tymże okresie roku 1929, a mianowicie 28.502 tonn wartości 64.873 tys. zł. wobec 24.901 tonn wartości 61.149 tys. zł.

GÓRNICTWO

Węgiel. Wydobycie węgla kamiennego w Polsce wzrosło w miesiącu sprawozdawczym, według tymczasowych danych, do 2.954 tys. tonn wobec 2.577 tys. tonn w czerwcu. Wzrost ten nastąpił dzięki zwiększeniu się wysyłki tak wewnątrz kraju jak i na eksport, oraz wskutek większej ilości dni roboczych w lipcu (27) wobec 23 w czerwcu.

Ogólna sprzedaż węgla osiągnęła w miesiącu sprawozdawczym 2.708 tys. tonn, zwiększyła się więc w porównaniu z czerwcem o 381 tys. tonn, tak dzięki poprawie zbytu na potrzeby krajowe (o 209 tys. tonn) jak i zwiększeniu eksportu (o 172 tys. tonn). Wzrost zapotrzebowania na węgiel wewnątrz kraju nastąpił głównie ze strony niektórych działów przemysłu rolnego, przygotowującego się do kampanji jesiennej, gdy zapotrzebowanie na węgiel opałowy na zimę, w przeciwieństwie do innych lat, było w lipcu stosunkowo małe.

Wzrost eksportu węgla polskiego zaznaczył się głównie do krajów północnych t. j. do Szwecji, Danji, Norwegii i t. d., gdzie osiągnął w lipcu 585 tys. tonn czyli o 104 tys. tonn więcej niż w miesiącu poprzednim. Zwiększenie eksportu

o 57 tys. tonn nastąpiło również na rynki państw sukcesyjnych t. j. Austrii, Węgier i Czechosłowacji, gdzie wywóz doszedł do 281 tys. tonn, głównie w związku z rozpoczęciem zaopatrywania się w węgiel na sezon zimowy. Wśród pozostałych odbiorców węgla polskiego zwiększył się również o 21 tys. tonn wywóz węgla do Francji, Włoch i innych krajów, osiągając w ogólnej sumie 158 tys. tonn. Na poszczególnych rynkach umieszczono następujące ilości węgla w tys. tonn (za lipiec 1930 r. dane tymczasowe).

	VII.1930	VI.1930	VII.1929
zbyt ogólny	2.708	2.327	3.609
z tego: zbyt w kraju	1.586	1.377	2.238
eksport	1.122	950	1.371
w tem: Szwecja	282	259	288
Danja	145	98	170
Norwegja	51	27	63
Finlandja	49	54	45
Łotwa	46	31	53
pozostałe kraje północne	12	12	23
Gdańsk i węgiel okrętowy	98	108	96
Austria	169	124	261
Węgry	48	39	101
Czechosłowacja	64	61	76
Francja	67	51	76
Włochy	38	36	47
inne kraje	53	40	72

W związku ze wzrostem eksportu nastąpiło w lipcu równocześnie zwiększenie przeładunku w naszych portach do 775 tys. tonn (623 tys. tonn w czerwcu), z czego na Gdańsk przypadało 485 tys. tonn (397 tys. tonn w czerwcu) oraz na Gdynię 290 tys. tonn. (226 tys. tonn w miesiącu poprzednim).

Zapasy na zwalach, które według poprawionych danych wynosiły w miesiącu ubiegłym 2.136 tys. tonn w związku ze zwiększoną wysyłką węgla w lipcu spadły do 2.080 tys. tonn.

Ceny węgla wewnątrz kraju oraz w eksporcie na rynki konwencyjne pozostały bez zmiany. W eksporcie zaś drogą morską wskutek znacznej konkurencji węgla angielskiego, ceny węgla mają tendencję zniżkową.

Wytwórczość koksowni wyniosła w lipcu 120 tys. tonn była więc o 2 tys. tonn większa niż w miesiącu poprzednim.

Nafta. Wydobycie ropy naftowej utrzymuje się nadal na poziomie z ubiegłych miesięcy. Jak wynika to z poniższego zestawienia, spadek wydobywania ropy wykazuje Zagłębie Borysławskie (okręg Drohobycz) podczas gdy w innych okręgach wydobywanie ropy pozostaje z małymi różnicami na poziomie niezmiennym tak w porównaniu z miesiącem poprzednim jak i czerwcem r. ub. (w tys. tonn).

	VI.1930	V.1930	VI.1929
Jasło	6,8	6,8	6,1
Drohobycz	42,6	43,8	47,2
Stanisławów	3,9	4,0	4,1
Razem	53,3	54,6	57,4

Spadek produkcji w najważniejszym naszym zagłębiu mimo nowych dowierceń jest powodowany obniżaniem się wydajności szeregu starych otworów. W Mrażnicy dowiercono w miesiącu sprawozdawczym jeden z szybów na głębokości 1517 metrów w piaskowcu borysławskim, z którego otrzymano produkcję około 18 cystern na dobę. Cena ropy pozostała w miesiącu sprawozdawczym bez zmiany. Ilość robotników w kopalniach nafty na koniec czerwca wynosiła 10.585 osób wobec 10.616 w końcu maja.

Wydobycie gazów ziemnych w czerwcu wyniosło 38 milj. m³ wobec 39 milj. m³ w miesiącu poprzednim. W rejonie borysławskim wzrosła produkcja gazu dzięki dowierceniu nowego otworu w kopalni „Sosnkowski”. Z otworu tego eksploatuje się obecnie 20 m³ na minutę. Wydobywanie gazów w rejonie daszawskim pozostawało na poziomie maja. Cenę gazu w czerwcu ustalono na 4,77 zł. za 100 m³ wobec 4,87 w miesiącu poprzednim.

Stan przemysłu rafineryjnego w czerwcu utrzymał się na poziomie miesiąca ubiegłego. Przeróbka ropy w rafinerjach zwiększyła się do 53 tys. tonn wobec 45 tys. tonn w maju. W związku z tym wytwórczość produktów naftowych wzrosła o 8 tys. tonn do 49 tys. tonn, czyli doszła do poziomu z czerwca 1929 r. Rozchód produktów naftowych na potrzeby krajowe wynosił w czerwcu 25,8 tys. tonn wobec 28 tys. tonn w miesiącu poprzednim. Eksport zaś tych produktów utrzymał się w czerwcu na poziomie miesiąca ubiegłego i wynosił 18,2 tys. tonn. Wskutek mniejszej sprzedaży w czerwcu wzrosły zapasy gotowych produktów w rafinerjach do 208 tys. tonn wobec 200 tys. tonn w maju. Ceny produktów naftowych tak w kraju jak i zagranicą pozostały bez zmiany.

HUTNICTWO

Dzięki powiększeniu się w lipcu zamówień krajowych, jakoteż realizacji dostawy wyrobów hutniczych do Rosji, wynikających z zawartej w końcu czerwca umowy, wytwórczość wszystkich działów przemysłu hutniczego w lipcu, jak to wskazuje poniższe zestawienie, w porównaniu z miesiącem poprzednim doznała znacznej poprawy (za lipiec 1930 r. dane tymczasowe):

w tys. tonn	Surówka	Stal	Wyroby walcown.
przec. mies. 1913 r.	85,9	138,4	99,9
w lipcu 1929 r.	65,5	113,3	85,7
w maju 1930 „	40,8	114,1	79,4
w czerwcu „ „	36,6	91,0	70,0
w lipcu „ „	38,2	113,6	84,8

		Surówka	Stal	Wyroby walcown.
w % przec. mies. 1913 r.				
w lipcu 1929 r.		76,2	81,7	85,7
w maju 1930 r.		47,5	82,4	79,5
w czerwcu „ „		42,6	65,8	70,1
w lipcu „ „		44,5	82,1	84,9

Z zestawienia powyższego wynika, że najsilniejszej poprawie w porównaniu z miesiącem poprzednim uległa wytwórczość stalowni, gdyż blisko o 25% (22,6 tys. tonn), następnie walcowni o 22% (o 15 tys. tonn) oraz wielkich pieców o 4% (o 1.6 tys. tonn). Wytwórczość stalowni i walcowni doszła w okresie sprawozdawczym do poziomu z tegoż miesiąca r. ub. mniejszą jest jedynie wytwórczość wielkich pieców.

Zwiększenie zamówień na rynku krajowym nastąpiło w lipcu głównie ze strony odbiorców prywatnych, tj. handlu hurtowego i przemysłu metalowo-przetwórczego. Zamówienia prywatne osiągnęły sumę 50 tys. tonn, czyli były o 18 tys. tonn większe niż w miesiącu poprzednim, dzięki zwiększeniu się zamówień handlu hurtowego o ca 10 tys. tonn i przemysłu przetwórczego o ca 8 tys. tonn. Zamówienia rządowe utrzymują się nadal na niewysokim poziomie.

Do zwiększenia się napływu zamówień przyczyniło się ożywienie ruchu budowlanego. Również wzrost zapotrzebowania zaznaczył się prawie we wszystkich gałęziach przemysłu metalowo-maszynowego, szczególnie zaś tak, jak w miesiącu poprzednim, w cynkowniach blachy. W handlu hurtowym zwiększenie zapotrzebowania zostało wywołane koniecznością przygotowania przez kupców zapasów na miesiące sierpień i wrzesień, który to okres jest w dziale handlu żelaznego sezonem ożywionego zbytu.

Eksport wyrobów hutniczych wynosił w czerwcu 24 tys. tonn wobec 30 tys. tonn w miesiącu poprzednim. Za okres pierwszego półrocza r. b. wywóz wyrobów hutniczych wynosił 202 tys. tonn, czyli w porównaniu z tymże okresem r. ub., gdy eksport tych wyrobów wynosił 92 tys. tonn, stanowi to wzrost o 220%.

PRZEMYSŁ

Przemysł włókienniczy. Łódź. Wskutek zakończenia sezonu letniego zapotrzebowanie na letnie artykuły bawełniane było bardzo niewielkie. Naogół przebieg ostatniego sezonu letniego uważany być może za pomyślny.

W dziale artykułów zimowych i całorocznych dało się zauważyć w miesiącu sprawozdawczym pewne ożywienie.

Wobec wyczerpania się zapasów przędzy bawełnianej kartel przedzalniczy postanowił z początkiem sierpnia przedłużyć zatrudnienie zrzeszonych fabryk z 46 na 51 godz. tygodniowo.

Stan zatrudnienia wykazywał niewielkie wahania, co do pewnego stopnia pozostaje w zwią-

zku z urlopami robotniczymi. Można jednak było zaobserwować zwiększenie ilości robotników pracujących 5 i 6 dni w tygodniu przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby pracujących 2, 3 i 4 dni.

Zatrudnienie większych fabryk zrzeszonych w Związku Przemysłu Włókienniczego przedstawiało się w lipcu jak następuje:

dnia	21—27.VII. 1930 robotn. % rob.	23—29.VI. 1930 robotn. % rob.	22—28.VII. 1929 robotn. % rob.
6	17.050 34,8	15.943 39,4	13.108 30,6
5	14.871 30,3	8 664 21,4	6.238 14,6
4	12.499 25,5	11.099 27,5	18.924 44,2
3	1.161 2,2	4.749 11,7	4.534 10,6
Razem .	45.481 100,0	40.455 100,0	42.804 100,0
urlopowani	3.574 —	9.965 —	13.187 —

Przemysł *wełniany* zajmował się produkcją artykułów zimowych, przyczem w lipcu zaznaczył się w tym dziale lekki wzrost zatrudnienia. Zainteresowanie ze strony kupiectwa artykułami zimowymi było znaczne. Tranzakcyj jednak dokonano stosunkowo niewiele, gdyż przemysłowcy w rzadkich tylko wypadkach odstępując od zasady pokrycia gotówkowego, przyjmują eksle w wyjątkowych wypadkach.

Ceny materiałów wełnianych wykazują tendencję zniżkową.

Podług danych Związku Przemysłu Włókienniczego stan zatrudnienia w większych fabrykach wyrobów wełnianych przedstawiał się jak następuje:

dnia	21—27.VII. 1930 robotn. % rob.	23—29.VII. 1930 robotn. % rob.	22—28.VII. 1929 robotn. % rob.
6	9.063 67,6	10,159 86,8	6,229 35,0
5	3 038 22,7	946 8,1	4,553 25,6
4	1.129 8,4	406 3,5	5.402 30,4
3	— 11,7	194 1,6	1.593 9,0
Razem .	13.230 100,0	11.705 100,0	17.777 100,0
urlopowani	171 —	1.146 —	958 —

W przemyśle *wyrobów dzianych* większość zakładów przystąpiła już do produkcji wyrobów zimowych. Zapotrzebowanie na artykuły letnie wobec pogorszenia się pogody w lipcu ustało prawie zupełnie.

Zamówienia na sezon zimowy są dotychczas bardzo niewielkie wobec wyczekującego stanowiska kupców.

Położenie *branży pończoszniczej* pozostało prawie bez zmian. Fabryki pracowały przeważnie nad wyrobem artykułów zimowych. Stan zatrudnienia w tym dziale nie wykazuje zmian, może być uznany jednak za zadawalający. Niektóre zakłady pracowały w lipcu przez cały tydzień.

Zbyt wyrobów pończoszniczych był zdawalający, wypłacalność klientów dobra.

Eksport wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego według danych tymczasowych, wzrósł o blisko 25%, nie osiągając jednak poziomu z lipca r. ub.

Bielsko. Fabryki włókiennicze tego okręgu pracowały w lipcu przeważnie nad wykańczaniem wyrobów zimowych, pracując w większości wypadków przez 6 dni w tygodniu na 1 zmianę. Intensywniej pracowały fabryki wykonywujące zamówienia państwowe.

Sprzedaż była mało ożywiona, przyczem transakcje dotyczyły przeważnie artykułów niesезonowych. Ceny, pomimo dalszego spadku cen wełny, pozostają niezmiennione.

W drugiej połowie lipca rozpoczął się eksport artykułów zimowych zagranicę. Eksport ten jednak, wobec niepomysłnych konjunktur na rynkach zagranicznych nie osiąga poziomu zeszłorocznego.

W innych działach przemysłu włókienniczego tego okręgu sytuacja nie wykazuje większych zmian. W przemyśle *jutowym* fabryki pracowały przy ruchu zredukowanym. Eksport wyrobów jutowych i konopnych napotyka na duże trudności i wykazuje wobec tego od kilku miesięcy stały spadek.

Przemysł *konfekcyjny* pracował przy zmniejszonym ruchu na sezon zimowy. W dziale zaś kapeluszniczym produkcja została ograniczona wobec silnego spadku eksportu, przedewszystkiem do Ameryki, co wywołane zostało wprowadzeniem nowej taryfy celnej.

Białystok. Zatrudnienie przemysłu włókienniczego okręgu białostockiego wykazało w lipcu dalszą poprawę. Uruchomienie maszyn przedziałniczych przekroczyło 100% wobec zaprowadzenia przez niektóre zakłady pracy na 2 zmiany.

Sprzedaż była ożywiona, przyczem sprzedawano przeważnie za gotówkę lub na weksle z terminem nie przekraczającym 90 dni.

Eksport wyrobów białostockich zwiększył się w porównaniu z miesiącem poprzednim o 25 — 30% przeważnie do krajów Bliskiego Wschodu.

W przemyśle metalowo-maszynowym zaznaczyła się w lipcu pewna poprawa zbytu i produkcji, co spowodowało wzrost o 8 tys. tonn. zamówień ze strony metalowego przemysłu przetwórczego w hutach. Naogół jednak stan zatrudnienia utrzymał się na poziomie z poprzedniego miesiąca, zakłady pracują w połowie swej zdolności produkcyjnej, zbyt zaś natrafia na trudności wskutek słabej zdolności nabywczej odbiorców.

W dziale maszyn rolniczych nastąpiło w lipcu w porównaniu z czerwcem znaczne polepszenie zbytu, tak, że w niektórych okręgach sprzedaż maszyn dochodziła do poziomu z roku ubiegłego. Większym popytem cieszyły się przytem maszyny droższe, zakupy czyniła przedewszystkiem większa własność, drobni zaś rolnicy ograniczali się do najniezbędniejszych narzędzi i maszyn rolniczych. Sytuacja finansowa w tym

dziale naogół nadal jest niepomysłna, gdyż sprzedaży dokonywuje się na długoterminowy kredyt i przedsiębiorstwa są przez to pozbawione środków obrotowych.

Fabryki maszyn młyńskich przygotowują się do sezonu późniwego, spodziewając się w najbliższych miesiącach większego zapotrzebowania maszyn przez młyny. Poprawa, jaka nastąpiła w zeszłym miesiącu w dziale maszyn włókienniczych, w miesiącu sprawozdawczym nie utrzymała się. Wskutek wstrzymywania się od inwestycji przemysłu drzewnego, fabryki maszyn i obrabiarek dla tego działu nadal pracowały przy ruchu znacznie ograniczonym. Zmniejszyła się również produkcja fabryk, pracujących na potrzeby cukrownictwa, które już skończyły remont swych urządzeń na bieżącą kampanję. Wskutek niepomysłnej sytuacji większość działów przemysłu, fabryki kotłów i urządzeń parowych oraz silników spalinowych pracowały przy ruchu ograniczonym. Sytuacja fabryk śrub i nitów, warsztatów konstrukcyjnych oraz fabryk elektromotorów — nie poprawiła się. Fabryki węg spodziewają się zwiększenia produkcji dopiero w sierpniu, gdyż w tym miesiącu rozpoczyna się sezon. Fabryki lokomotyw są zajęte wykończaniem otrzymanych zamówień.

W przemyśle odlewniczym w związku ze zbliżającym się sezonem nastąpiło pewne ożywienie produkcji. Walcownie metali nadal pracowały w lipcu w sytuacji dość dobrej. Specjalnie dobry zbyt miały cynkownie blachy, których obroty były nawet większe niż w roku ubiegłym.

Przemysł drzewny nadal pracował przy ruchu ograniczonym, wskutek czego zatrudnienie tartaków w początku lipca, w porównaniu ze stanem z przed miesiąca, zmniejszyło się. Warunki zbytu w okresie sprawozdawczym nieznacznie się poprawiły. W lepszym stosunkowo położeniu znajdowały się tartaki w okręgach rolniczych, które zbywają materiały gotowe na wsi. Ożywienie ruchu budowlanego w okręgach miejskich przyczynia się również do opróżniania składów w tartakach i u hurtowników, co zapobiega dalszej zniżce cen.

W eksporcie drewna z Polski w lipcu większych zmian nie było. Na rynku niemieckim sytuacja polepszenia nie wykazuje. Wywóz do innych krajów jak Anglja, Czechosłowacja, Francja i t. d. odbywa się w warunkach dotychczasowych. Ogłoszenie statystyki za pierwsze półrocze o obrotach drzewem w poszczególnych krajach przyczyniło się do pewnego uspokojenia na rynku. Z danych tych wynika bowiem, że konjunktura w roku obecnym w większości krajów nie była gorszą niż w roku ubiegłym.

Wywóz z Polski drzewa za pierwsze półrocze r. bieżącego i ubiegłego przedstawia się następująco (tys. tonn):

	1930	1929
materiały i wyroby drzewne	1.404	1.642
drewno surowe	776	1.040
„ napółobrobione	593	565
wyroby gotowe	34	37

Z zestawienia powyższego wynika, że eksport drzewa z Polski w pierwszym półroczu r. b. był o 8% mniejszy niż w tymże czasie r. ub., głównie wskutek spadku wywozu drewna surowego, gdy wywóz drewna napółobrobionego, wykazuje nieznaczny wzrost. W powyższym okresie r. b. nastąpił w porównaniu z r. ub. spadek wywozu wyrobów gotowych o 9%, tak w dziale mebli jak forniarów klejonych i wyrobów z nich oraz wyrobów bednarskich. Eksport do Niemiec — naszego głównego odbiorcy — zmniejszył się w r. b. o 8%, podczas gdy do Anglii, mimo wielkiej konkurencji drzewa sowieckiego, wykazuje w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost o 23%.

Cukrownictwo. Zbyt cukru na rynku wewnętrznym wykazał w lipcu dalszy znaczny wzrost osiągając 38.913 tonn wobec 30.560 tonn w miesiącu poprzednim i 37.804 tonn w lipcu roku zeszłego. Eksport cukru zwiększył się również do 13.611 tonn wobec 8.774 tonn w czerwcu, był jednak nieco mniejszy niż w tymże miesiącu r. ub.

Za pierwsze 10 miesięcy bieżącej kampanji (1.X. 1929 — 31. VII. 1930) wyniosła ogólna sprzedaż cukru 675.800 tonn, z czego 288.138 tonn na rynku krajowym i 387.662 tonn na rynkach zagranicznych wobec 572.631 tonn w odpowiednim okresie kampanji poprzedniej (z czego 299.741 tonn w kraju i 272.890 tonn na eksport).

Garbarstwo. W lipcu, jako w miesiącu przedsezonowym, produkcja i stan zatrudnienia w garbarniach były mniejsze, niż w miesiącu poprzednim, gdyż zakłady przygotowywały się do kampanji jesiennej, która rozpocznie się we wrześniu. Również sprzedaż skór gotowych w okresie sprawozdawczym była z tego względu mniejsza niż w czerwcu. Wskutek dostosowania jednak już od dłuższego czasu produkcji do popytu, zapasy towarów gotowych nie są duże. Warunki sprzedaży pozostały bez zmiany. Ceny materiałów gotowych wskutek wyczekiwania przez większość hurtowników na ustalenie się koniunktury na sezon jesienny, mają tendencję zniżkową. Ceny zaś surowca wobec znacniejszego zapotrzebowania ze strony garbarni, jak zwykle przed rozpoczęciem sezonu jesiennego, miały tendencję mocniejszą.

Przywóz skór surowych z zagranicy w pierwszym półroczu r. b. wynosił 7.354 tonn wobec 5.794 tonn w tymże okresie r. ub., skór zaś wyprawionych 1.311 tonn wobec 1.585 tonn w powyższych okresach r. b. i ubiegłego. W pierwszym półroczu r. b. znacznie wzrósł natomiast

wywóz zagranicę skór surowych, wynosił bowiem 5.734 tonn wobec 2.310 tonn w tym czasie r. ub.

Przemysł chemiczny. Państwowe fabryki związków azotowych wyprodukowały w lipcu (w nawiasach dane za czerwiec) 6.158 tonn azotniaku (6.266), 3.923 tonny nitrofosu (3.206) oraz 827 tonn azotanu i siarczanu amonu (868). Z porównania liczb powyższych wynika, że produkcja nawozów azotowych w lipcu utrzymała się na poziomie miesiąca poprzedniego. Wysyłka azotniaku w związku z rozpoczęciem się jesienno-sezonu sprzedaży w czerwcu rozwijała się dość pomyślnie wynosiła jednakże około 50% ilości wysłanej w lipcu r. ub. Sprzedaż nawozów saletrowych nie była również duża, gdyż rolnicy używają tych nawozów w sezonie jesienno-wiosennym w ograniczonych rozmiarach. Cena azotniaku została podwyższona: gotówkowa do zł. 1.62 za kg. % N i kredytowa 1.70 zł. za kg. % N wobec zł. 1.58 względnie 1.67 za kg. % w miesiącu ubiegłym.

Produkty węglpochodne. Produkcja i zbyt większej części tych produktów kształtowały się w lipcu naogół niezadawalniająco. W związku z małym zapotrzebowaniem ze strony przemysłu budowlanego, zbyt smoły preparowanej i pakul do fabrykacji tektur smołowcowych nie poprawił się. Wobec większego zapotrzebowania ożywiła się sprzedaż smoły drogowej. Zbyt olei impregnacyjnych, wskutek ograniczeń programu inwestycyjnego kolei, był w lipcu r. b. znacznie mniejszy niż w latach poprzednich. Zbyt produktów dalej uszlachetnionych utrzymywał się na poziomie miesiąca ubiegłego. Sprzedaż naftaliny czystego była nadal zadawalająca. W zbycie zasad pirydynowych, fenolu i krezoli spodziewana poprawa nie nastąpiła. Nadal dość pomyślnie kształtowała się wysyłka benzolu motorowego. Zmniejszyło się natomiast zapotrzebowanie czystych produktów benzolowych, szczególnie toluolu dla dalszej przeróbki. Zbyt siarczanu amonu w kraju, jak zwykle w tej porze roku, ustał prawie zupełnie.

Przemysł mineralny. Zbyt cegły wykazał w lipcu wzrost w porównaniu z miesiącem poprzednim. W związku z ożywieniem ruchu budowlanego spodziewają się zakłady wytwórcze powiększenia obrotów w sierpniu. Lepszym zbytem cieszyła się nadal cegła lepszych gatunków i wyroby specjalne.

HANDEL I ŻEGLUGA

Lipiec, tak samo jak i czerwiec są w handlu miesiącami niesezonowymi ze względu na okres wakacyjny w miastach oraz na zajęcie się ludności rolniczej żniwami. Te przyczyny spowodowały również skurczenie się obrotów i zwiększenie trudności finansowych w wielu branżach.

W dziale maszyn rolniczych zaznaczył się w lipcu wzrost sprzedaży. Obróty w niektórych okręgach przekroczyły nawet obroty z lipca r. ub. Sprzedaż odbywa się w małym stopniu za gotówkę, przeważnie na weskle. Ożywienie nastąpiło również w branży żelaznej, która spodziewając się większego zapotrzebowania w sierpniu i wrześniu, jako w okresie sezonowej sprzedaży, uzupełnia składy.

Zmniejszenie obrotów nastąpiło w lipcu w handlu kolonialnym, co przy jednoczesnym ograniczeniu się klienteli do kupna towarów tańszych, spowodowało wzrost trudności finansowych w tym dziale. Lepiej stosunkowo przedstawiała się sytuacja w branży czekoladowej, gdzie lipiec jest okresem sezonowej sprzedaży. W dziale tym daje się silnie odczuwać konkurencja fabryk zagranicznych.

W branży perfumeryjno-kosmetycznej obroty w lipcu jako w miesiącu niesezonowym były małe. Handel detaliczny ogranicza się tylko do najkonieczniejszych zakupów. Zwiększenie obrotów nastąpiło natomiast w dziale przetworów tłuszczowych.

W branży włókienniczej pierwsza połowa miesiąca była lepsza. Klientela zaopatrywała się przeważnie w artykuły sezonowe. W drugiej połowie lipca nastąpiło pewne zmniejszenie się obrotów. Niepomyślnie przedstawia się również sytuacja w branży konfekcji, gdzie obroty dochodzą do połowy obrotów w r. ub. Sytuacja w działach trykotażowym i bieliźnianym w porównaniu z czerwcem większych zmian nie wykazuje.

Bilans handlu zagranicznego wykazał w lipcu saldo dodatnie w wysokości 2.5 milj. zł. Wywóz w porównaniu z czerwcem zwiększył się o 28.5 milj. zł. głównie w grupach artykułów spożywczych, materiałów i wyrobów drzewnych, węgla, nafty, metali oraz materiałów i wyrobów włókienniczych. Przywóz powiększył się w porównaniu z czerwcem o 17.9 milj. zł. głównie z powodu zwiększenia importu rud, metali i wyrobów z nich, maszyn i narzędzi oraz nawozów sztucznych.

Obrót towarowy Gdyni wzrósł w lipcu do 366 tys. tonn wobec 281 tys. tonn w miesiącu

ubiegłym, tak dzięki wzrostowi wywozu jak i przywozu. Wywieziono 292 tys. tonn towarów (233 tys. tonn w czerwcu) głównie węgla, koksu, cukru, ryżu, mąki ryżowej, wyłoków buraczanych oraz przetworów mięsnych, masła i t. p. Przywieziono zaś 74 tys. tonn (48 tys. tonn w czerwcu) przeważnie nawozów sztucznych, złomu i rudy żelaznej, ryżu surowego i t. p. drobnicy.

STAN ZATRUDNIENIA

Na rynku pracy wskutek ożywienia się produkcji w niektórych działach przemysłu oraz ruchu budowlanego i robót publicznych ilość osób pozostających bez pracy zmniejszyła się w ciągu miesiąca sprawozdawczego do 194.279 wobec 207.258 z przed miesiąca. Dzięki robotom polnym w czasie żniw oraz zwiększeniu tempa robót publicznych ilość osób bez pracy w dziale robotników niewykwalifikowanych zmniejszyła się o 6.282. Wskutek ożywienia się ruchu budowlanego ilość bezrobotnych pracowników tego dzia. u zmniejszyła się o 3.551. Lekka poprawa w przemyśle włókienniczym wpłynęła na zmniejszenie się ilości bezrobotnych włókienników o 1.881 osób. Nieznaczny spadek bezrobotnych nastąpił również w grupach metalowców i hutników. Z ogólnej sumy bezrobotnych według danych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej na poszczególne zawody przypadało:

	2.VIII.1930	28.VI.1930	10.VIII.1929
Górnicy	10.614	10.550	2.570
Hutnicy	3.806	4.345	1.602
Metalowcy	18.517	18.767	7.379
Włókiennicy	25.912	27.793	24.280
Pracownicy budowlani	14.648	18.199	5.615
Pracownicy umysłowi	18.518	17.949	10.274
Inne zawody	15.340	16.449	} 44.314
Niewykwalifikowani	86.924	93.206	
Razem	194.279	207.258	96.034

Tak jak poprzednio również i w lipcu nastąpiło znaczne zmniejszenie się liczby robotników niepracujących w ciągu całego tygodnia do 78.117 osób (na dzień 2.VIII r. b.) wobec 94.065 częściowo bezrobotnych w końcu czerwca.

STATYSTYKA

Pieniądz i kredyt

STAN W DNIU	BANK POLSKI							Państw. instyt. kredyt.			Banki prywatne ¹⁾	
	Stopa dyskontowa	Kruszec i waluty netto	Portfel wekslowy	Pożyczki lombardowe	Natychm. płatne zobowiązania	Obieg biletów bank.	Całkowity obieg pieniężny	Kredyty gotówkowe	Kredyty emisyjne	Wkłady i lokaty	Kredyty krótkotermin.	Wkłady
31.XII. 1926	9 1/2	264	321	9	143	593	1.021	489	214	612	442	308
31.XII. 1927	8	1.202 ¹⁾	456	41	660	1.003	1.312	793	432	899	878	576
31.XII. 1928	8	1.149	640	91	524	1.295	1.516	937	738	1.132	1.222	804
31.VII. 1929	9	1.074	700	83	440	1.293	1.533	1.061	843	1.101	1.345	915
31.XII. „	8 1/2	1.119	704	77	468	1.340	1.600	1.060	924	1.144	1.362	916
31.V. 1930	7	972	594	78	252	1.333	1.560	1.178	975	1.334	1.437	1.018
30.VI. „	6 1/2	944	581	73	237	1.317	1.539	1.249	989	1.363	1.422	1.016
31.VII. „	6 1/3	925	611	74	242	1.321	1.544	1.277 ³⁾	995 ³⁾	1.384 ³⁾	.	.

¹⁾ Od 20.X.1927 r. przeliczono zapasy kruszczu i walut zgodnie z rozporz. z d. 13.X.27 r. o stabilizacji złotego pg. wartości 5.924.44 zł. za 1 kg. czystego złota.

²⁾ Banki prywatne, należące do Związku Banków w Polsce: w końcu 1924 r. 43, 1925 r. 32, 1926 r. 30, od 1927 r. 29.

³⁾ Dane prowizoryczne.

Kursy dewiz i walut na giełdzie warszawskiej

	Notowano za	Kurs najniższy		Kurs najwyższy		Kurs ostatni	
		Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1930	Czerwiec 1930
		Belgia	100 belg	124.48	124.45	124.68	124.52
Holandja	100 guld.	358.55	358.45	358.89	358.75	358.89	358.60
Londyn	1 £	43.35	43.32	43.39	43.35 ^{1/2}	43.38 ^{1/2}	43.35 ^{1/4}
Nowy York	1 \$	8.89	8.90	8.90	8.91	8.89	8.90
\$ oficjalny	1 \$	8.88 ^{1/2}	8.88 ^{1/2}	8.89 ^{1/2}	8.88 ^{1/3}	8.89 ^{1/4}	8.88 ^{1/2}
\$ prywatny	1 \$	8.88	8.87	8.89	8.89	8.89	8.89
Paryż	100 fr.	35.03 ^{1/3}	34.95 ^{1/2}	35.08	35.04	35.06 ^{1/4}	35.03 ^{1/3}
Praga	100 kor.	26.41 ^{1/4}	26.44 ^{1/4}	26.46 ^{1/4}	26.46 ^{3/4}	26.41 ^{1/4}	26.45
Szwajcaria	100 fr.	172.87 ^{1/3}	172.5 ³	173.28 ^{1/2}	172.90	173.15	172.85
Wiedeń	100 szyl.	125.88 ^{1/2}	125.78	125.98	125.93	125.96	125.93
Włochy	100 lir	46.68	46.72	46.77	46.78	46.68	46.78

Kursy ważniejszych papierów procentowych na giełdzie warszawskiej

RODZAJ PAPIERU	Wartość nominalna	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
		Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1929	Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1929	Lipiec 1930	Czerwiec 1929	Lipiec 1930
		6% pożycz. dol. z 1919/1920 r.	100 \$	77	76.—	83.—	79.—	77.—	83.50	78.—
10% „ kolejowa	100 fr. zł.	102.50	102.—	102.50	103.50	103.—	102.50	103.—	103.—	102.50
5% „ konwersyjna	100 zł.	55.50	55.75	42.—	55.75	55.—	55.—	55.50	55.50	47.50
5% „ kolej. z 1925 r.	100 zł.	51.50	51.50	38.—	51.50	52.25	50.—	51.50	51.50	44.50
7% „ stabil. z 1927 r.	100 \$	87.—	86.—	91.50	88.—	88.—	91.75	88.—	88.—	91.50
8% l. zast. B. G. K.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ „ B. G. K.	100 zł.	83.25	83.25	—	83.25	83.25	—	83.25	83.25	—
8% „ „ P. B. R.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ „ P. B. R.	100 zł.	83.25	83.25	—	83.25	83.25	—	83.25	83.25	—
8% oblig. B. G. K.	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ B. G. K.	100 zł.	83.25	83.25	—	83.25	83.25	—	83.25	83.25	—
8% l. dol. Pozn. Z. Kr. ¹⁾	100 \$	92.—	94.50	92.—	98.50	96.50	94.50	97.—	96.50	94.50
4 1/2% l. zast. T. Kr. Ziem.	100 zł.	54.55	54.—	48.25	57.—	56.25	50.—	56.25	55.75	50.—
5% „ „ „ „ m. W.	100 zł.	59.—	57.50	51.50	60.25	60.—	53.75	60.25	58.25	53.50
8% „ „ „ „ „	100 zł.	76.—	74.75	64.75	77.75	76.50	68.—	76.60	76.25	67.—
8% „ „ „ „ „ Łodzi	100 zł.	70.—	70.50	58.50	72.50	71.25	61.—	71.—	71.75	58.75
5% pożycz. premj. dolar.	5 \$	59.25	62.—	57.25	64.25	65.—	67.50	60.—	63.—	66.75
4% „ „ inwest.	100 zł.	110.—	107.90	105.—	112.—	112.50	117.—	110.50	110.50	115.50
6% l. zboż. Pozn. Z. Kr. ¹⁾	1 q żyta	20.30	17.50	24.50	24.—	20.40	25.—	23.50	20.40	25.—

¹⁾ Notowania urzędowe giełdy poznańskiej.

Kursy ważniejszych akcji na giełdzie warszawskiej

RODZAJ AKCJI	Wartość nominalna w złotych	Ostatnia dywid. w %	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
			Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1929	Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1929	Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1929
Bank Polski	100	20	160.—	166.50	158.50	169.75	171.—	166.—	164.—	170.—	164.—
Bank Handl. w Warszawie	100	7	110.—	110.—	116.—	110.—	110.—	117.—	110.—	110.—	116.—
Bank Dyskontowy	100	12	115.—	116.—	126.—	117.—	116.50	126.—	115.—	116.—	126.—
Bank Zachodni	100	9	65.—	73.—	70.—	72.—	73.—	75.—	72.—	73.—	73.—
Warsz. Tow. Fabr. Cukru	100	0	30.25	30.50	30.—	31.50	35.50	35.—	30.50	30.50	34.50
Firley	50	8	29.—	29.—	46.—	30.—	30.—	53.—	29.—	29.—	51.25
Warsz. Tow. Kop. Węgla	100	2	40.—	45.—	67.—	45.—	48.—	71.75	40.—	45.—	71.25
Lilpop, Rau i Loewenstein	25	12	23.—	23.50	28.—	25.—	28.—	34.—	25.—	23.50	31.50
Modrz. Zakł. Górnicze	50	4 1/2	8.25	10.—	23.—	8.75	10.50	25.50	8.25	10.25	24.50
Ostrowieckie Zakłady	50	14	54.—	53.25	79.—	60.—	58.—	83.—	59.—	55.—	83.—
Norblin	100	16	—	60.—	155.—	—	60.—	165.—	—	60.—	150.—
Rudzki	50	8	—	18.—	35.50	—	18.50	39.75	—	18.—	35.75
Starachowice	50	0	14.25	16.25	25.50	16.—	19.25	29.25	15.—	16.25	29.—
Warsz. S. A. Bud. Parow.	25	10	21.25	19.—	22.25	25.—	19.—	25.—	25.—	19.—	25.—
Siła i Światło	50	10	—	82.50	125.—	—	85.—	126.—	—	82.50	125.—
Elektr. Dąbrowska	50	8	60.—	65.—	90.—	65.—	65.—	91.—	65.—	65.—	90.—
L. Spiess i Syn	100	9	78.—	80.—	127.50	92.—	80.—	130.—	80.—	80.—	130.—
Nobel	50	0	—	—	17.—	—	—	17.50	—	—	17.50
Haberbusch i Schiele	100	15	110.—	105.—	240.—	112.—	112.—	240.—	110.—	112.—	240.—
Ł. J. Borkowski	25	4	—	—	10.50	—	—	11.—	—	—	11.—

Kursy polskich pożyczek państwowych na giełdach zagranicznych

Nowy York

6% POŻYCZKA DOLAROWA				MIESIĄC	8% POŻYCZKA DILLONOWSKA			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
76	78 1/2	76	57	Lipiec 1929	95 1/2	97 1/2	96	238
76 1/8	80	76 1/8	40	Maj 1930	94 1/4	95 3/4	94 3/4	199
75	78 3/8	75	78	Czerwiec "	92	96	93 7/8	307
74	76 1/2	74 3/8	62	Lipiec "	94	95	94 1/4	192

7% Pożyczka Stabilizacyjna

NOWY YORK				MIESIĄC	LONDYN			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
84 7/8	88 1/8	85 1/4	363	Lipiec 1929	87,00	88,00	87,75	—
83 3/4	85 1/2	84 1/4	592	Maj 1930	86,50	89,00	87,15	—
84	86 1/2	85	687	Czerwiec "	86,34	89,35	89,10	—
84	85	85	387	Lipiec "	87,60	89,25	88,35	—

Rzeczywiste dochody i wydatki państwowe (w milj. zł.)

OKRES	DOCHODY						Wydatki	Nadwyżka dochodów
	Daniny publ. prócz cel	Cła	Monopole	Przedsiębiorstwa	Inne dochody	Razem		
1928/1929	1.312,6	425,2	890,3	104,8	275,7	3.008,6	2.808,4	200,2
1929/1930	1.340,8	395,3	886,1	111,2	297,3	3.030,7	2.970,7	60,0
Maj 1929	117,8	36,0	61,9	12,4	17,2	245,3	240,6	4,7
Czerwiec "	93,4	32,6	68,6	13,3	24,7	232,6	232,1	0,5
Lipiec "	111,6	32,9	75,9	12,7	18,7	251,8	251,0	0,8
Maj 1930	115,4	25,9	61,9	9,1	20,1	232,4	231,5	0,9
Czerwiec "	91,4	21,4	65,1	8,0	30,2	216,1	215,6	0,5
Lipiec "	98,1	25,4	72,8	11,6	34,0	214,9	241,2	0,7
Kwiecień—Lipiec 1929	430,2	144,7	275,7	53,8	76,2	980,6	969,0	11,6
" " 1930	409,2	95,8	266,4	37,8	116,0	925,2	921,8	3,4

Wytwórczość górnicza (w tys. tonn)

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	WĘGIEL KAMIENNY								KOKS	WYTWORY NAFTOWE					
	Wydobycie					Zbyt				Zapasy na zwalach	Wydobycie ropy	Przeróbka ropy	Wytwórcz. produktów	Zbyt	
	G.Śląsk	Dąbrowa	Kraków	Polska ogółem	Na dzień roboczy	W kraju	Eksport	W kraju						Eksport	
1296	2,180	602	196	2,978	119	1,468	1,190	1,312	93	66	65	59	26	38	
1927	2,333	637	204	3,174	127	1,850	925	1,317	117	60	57	52	28	23	
1928	2,537	635	211	3,383	135	1,970	1,108	957	138	62	60	55	31	22	
Czerwiec 1929	2,637	658	205	3,500	146	1,909	1,252	855	149	57	55	50	27	26	
Lipiec "	3,027	777	220	4,024	149	2,238	1,371	914	158	59	64	58	31	26	
Maj 1930	2,086	454	131	2,671	107	1,372	937	2,150	124	55	43	41	28	18	
Czerwiec "	1,967	476	134	2,577	112	1,377	950	2,136	118	53	53	49	26	18	
Lipiec "	2,256	553	145	2,954	109	1,586	1,122	2,080	120	

Wytwórczość hutnicza w (tys. tonn)

Rynek pracy (w tys.)²⁾

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	HUTNICTWO ŻELAZA I STALI							HUTNICTWO CYNKU I OŁOWIU				ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH				Zarejestrowani bezrobotni	
	Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytwórczość hut			Zbyt		Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytw. hut		Eksport cynku	Górnictwo	Hutnictwo	Przemysł		Roboty publiczne
			Surowców	Stali	Wytw. walcowni	W kraju	Eksport			Cynku	Ołowiu						
1926	26	23	27	66	46	30	8	95	9	10	2,2	10	157	52	442	24	190
1927	45	59	56	104	77	44	13	87	18	13	2,5	13	145	58	587	16	165
1928	58	46	57	120	87	59	13	92	17	13	3,0	11	147	67	649	17	126
Czerw. 1929	58	66	58	117	79	28	20	93	19	13	3,0	13	155	66	646	36	120
Lipiec "	66	55	65	113	86	60	22	107	24	14	2,7	13	154	66	634	38	105
Maj 1930	39	30	41	114	81	24	30	88	17	15	2,8	15	150	56	534	40	228
Czerw. "	36	23	37	91	70	23	24	147	56	528	51	207
Lipiec ¹⁾ "	.	.	38	114	85	50	194

Handel zagraniczny Polski.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	PRZYWÓZ		WYWÓZ		SALDO		PRZYWÓZ w milj. zł.		WYWÓZ w milj. zł.	
	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.	w tys. tonn	w milj. zł.	Surowców i półfabr.	Wyrobów gotowych	Surowców i półfabr.	Wyrobów gotowych
1926	203	129,1	1,909	187,7	+ 1,706	+ 58,6	66,8	42,9	94,6	42,9
1927	409	241,0	1,696	209,6	+ 1,287	- 31,4	104,4	85,3	113,2	42,4
1928	430	280,1	1,702	209,0	+ 1,272	- 71,1	118,6	111,4	110,3	39,6
1929	424	259,4	1,753	234,4	+ 1,329	- 25,0	118,8	108,3	108,8	53,8
Czerwiec 1929	487	271,7	1,792	237,9	+ 1,305	- 33,8	119,7	117,0	111,8	53,8
Lipiec "	473	266,4	2,140	276,4	+ 1,667	+ 10,0	115,2	122,0	125,3	60,7
Maj 1930	296	196,7	1,432	199,2	+ 1,136	+ 2,5	74,9	96,8	87,1	43,4
Czerwiec "	239	177,4	1,338	169,3	+ 1,099	- 8,1	83,6	76,5	74,1	35,7
Lipiec "	310	195,3	1,601	197,8	+ 1,291	+ 2,5

1) Dane tymczasowe.

2) Na koniec roku wzgl. miesiąca.

Rada Nadzorcza

Prezes Rady:

Dr. ROMAN GÓRECKI

Zastępca Prezesa:

Dr. FELIKS MACISZEWSKI

Członkowie:

Dr. LEON BARAŃSKI

Inż. JERZY DRECKI

Inż. KAZIMIERZ GÓRSKI

WŁADYSŁAW KORSAK

JÓZEF KOZUCHOWSKI

Inż. ANTONI OLSZEWSKI

Dr. ADAM ROSE

Komisarz Rządowy:

WITOLD BRONIEWSKI

Zastępcy Kom. Rząd.:

STEFAN RYBAŁTOWSKI

WITOLD PAWŁOWICZ

Zarząd Banku

Prezes Banku:

Dr. ROMAN GÓRECKI

Naczelný Dyrektor:

VACAT

Zastępcy Nacz. Dyr.:

WACŁAW KONDESKI

Dr. FELIKS MERUNOWICZ

Dyrektorzy:

Dr. LEON BARYSZ

WŁADYSŁAW BIZAŃSKI

Dr. TADEUSZ GARBUSIŃSKI

WALENTY MILER

Dr. ADAM PAWLIKOWSKI

Dr. MIECZYSLAW SZENK

Oddziały:

Biała (Bielsko), Białystok,
Bydgoszcz, Drohobycz,
Gdynia, Katowice, Kołomyja,
Kraków, Lublin, Lwów,
Łódź, Łuck, Poznań, Przemyśl
(w likwidacji), Radom, Równe,
Staniśławów, Tarnów, Wilno,
Włocławek

Bank Gospodarstwa Krajowego

Warszawa

Bilans surowy z dnia 30 czerwca 1930 r.

STAN CZYNNY**Dział Handlowy.**

1. Kasa i sumy do dyspozycji	Zł.	36,697,465.39
2. Papiery procentowe, akcje i udziały	"	74,747,050.39
3. " " własnej emisji	"	96,521,444.84
4. Weksle zdyskontowane	"	187,533,859.03
5. Pożyczki krótkoterminowe	"	146,597,827.75
6. Banki	"	40,349,603.51
7. Pożyczki gotówkowe długoterminowe	"	34,308,967.30
8. " " komunalne	"	37,204,789.67
9. " " budowlane z fund. wł.	"	18,785,412.53
10. " " zwaloryz. b. Instyt. sfuzj.	"	6,136,434.83
11. Inne aktywa	"	40,897,326.60
	Zł.	719,780,181.84

Dział emisyjny.

12. Pożyczki emisyjne	Zł.	704,676,283.41
13. Inne aktywa dz. emisyjnego	"	29,371,803.49
14. Saldo w dziale handlowym	"	18,343,970.63
	Zł.	752,392,057.53

Dział operacji ze Skarbem Państwa.

15. Pożyczki budowlane	Zł.	253,734,704.05
16. Kredyty sanacyjne dla banków	"	36,824,401.79
17. Kredyty dla Kooperacyjnej i in.	"	47,712,532.05
18. Różne kredyty	"	144,702,374.76
19. Saldo w dziale handlowym	"	41,004,156.22
	Zł.	523,978,168.87
20. Inkaso	"	14,045,661.56
21. Gwarancje i akceptacje	"	26,445,262.33
	Zł.	2,036,641,332.13

STAN BIERNY.**Dział Handlowy.**

1. Kapitał zakładowy	Zł.	150,000,000.—
2. Rezerwy	"	43,966,245.97
3. Wkłady a vista	"	136,815,742.23
4. " terminowe	"	123,045,790.36
5. Redyskonto weksli	"	44,712,140.87
6. Banki	"	96,844,909.31
7. Inne pasywa	"	65,047,226.25
8. Saldo działu emisyjnego	"	18,343,970.63
9. " " operacji ze Skarbem Państwa	"	41,004,156.22
		719,780,181.84

Dział emisyjny.

10. Specj. rezerwa dla pap. wart. wł. em.	Zł.	13,760,784.92
11. Emisje	"	704,676,283.41
12. Inne pasywa działu emisyjn.	"	33,954,989.20
	Zł.	752,392,057.53

Dział operacji ze Skarbem Państwa.

13. Lokaty Skarbu Państwa:		
a) fundusze budowlane	Zł.	265,924,047.92
b) " sanac. dla banków	"	55,941,254.30
c) " ex re Kooperacyjnej	"	36,327,102.33
d) różne lokaty	"	165,785,764.32
	Zł.	523,978,168.87
14. Różni za inkaso	"	14,045,661.56
15. Zobow. z tyt. gwarancji i akceptacji	"	26,445,262.33
	Zł.	2,036,641,332.13